

د افغانستان اسلامي جمهوریت

د عدلیې وزارت

رسمی جریده

فوق العاده ګڼه

قانون قضایای دولت

تاریخ نشر: (۳۰) سنبله سال ۱۳۹۲ هـ.ش

نمیر مسلسل: (۱۱۱۵)

۱- قانون فضای دولت.

فرمان

رئیس جمهوری اسلامی افغانستان در مورد توشیح قانون قضایای دولت

شماره: (۴۶)

تاریخ: ۱۳۹۲/۵/۱۶

ماده اول:

به تاسی از حکم فقره (۱۶) ماده (۶۴) قانون اساسی افغانستان، قانون قضایای دولت که بر اساس فیصله شماره (۹۹) مؤرخ ۱۳۹۲/۳/۱۵ ولسی جرگه و مصوبه شماره (۸۹) مؤرخ ۱۳۹۲/۴/۳۰ مشرانو جرگه شورای ملی بدخل ۴ فصل و ۳۹ ماده تصویب گردیده است توشیح می دارم.

ماده دوم:

این فرمان، همراه با قانون و فیصله مجلسین شورای ملی بعد از نشر در جریده رسمی نافذ می گردد.

حامد کرزی

رئیس جمهوری اسلامی افغانستان

دولت جمهوری اسلامی افغانستان

شورای ملی

ولسی جرگه

مصوبه

طرح قانون قضایای دولت

شماره مسلسل: (۹۹)

تاریخ تصویب: ۱۳۹۲/۳/۱۵

به تاسی از حکم مندرج ماده نودم قانون اساسی افغانستان، ولسی جرگه در جلسه عمومی روز چهارشنبه مؤرخ ۱۳۹۲/۳/۱۵ خویش طرح قانون قضایای دولت را به داخل (۴) فصل و (۳۹) ماده توأم با یک سلسله تعدیلات تصویب نمود.

عبدالروف "ابراهیمی"

رئیس ولسی جرگه

دولت جمهوری اسلامی افغانستان

شورای ملی

مصوبه مشرانو جرگه

در رابطه به طرح قانون قضایای دولت

شماره: (۸۹)

تاریخ ۱۳۹۲/۴/۳۰

به تاسی از حکم ماده نودم قانون اساسی افغانستان، مشرانو جرگه در جلسه عمومی مؤرخ ۱۳۹۲/۴/۳۰ خویش طرح قانون قضایای دولت را به اکثریت آراء تصویب نمود.

فضل هادی "مسلمیار"

رئیس مشرانو جرگه

فهرست مندرجات

قانون قضایای دولت

فصل اول

احکام عمومی

<u>صفحه</u>	<u>عنوان</u>	<u>ماده</u>
۱	مبنی	ماده اول:
۱	اهداف	ماده دوم:
۱	دارائی عامه	ماده سوم:
۱	اداره تطبیق کننده	ماده چهارم:
۲	نام اختصاری	ماده پنجم:
۲	تمثیل از ادارات دولتی	ماده ششم:
۲	وظایف و صلاحیت های اداره قضایای دولت	ماده هفتم:

فصل دوم

طرز رسیدگی دعاوی بین اداره دولتی و اشخاص حقیقی و حکمی

۳	درخواست رسیدگی مقدماتی	ماده هشتم:
۴	مطالبه اسناد از ادارات دولتی	ماده نهم:
۴	همکاری ادارات دولتی	ماده دهم:
۴	توظیف عضو مسلکی جهت اقامه یا دفع دعوی	ماده یازدهم:
۴	اشتراک عضو مسلکی در مراحل رسیدگی	ماده دوازدهم:
۵	اتخاذ تدابیر احتیاطی	ماده سیزدهم:
۵	عدم ابراء، اصلاح و قناعت	ماده چهاردهم:
۵	تجدید نظر بر حکم نهائی محاکم	ماده پانزدهم:
۵	مرور زمان	ماده شانزدهم:

فصل سوم

طرز رسیدگی منازعات بین ادارات دولتی

ماده هفدهم:	حل و فصل ابتدائی منازعات ۶
ماده هجدهم:	رسیدگی منازعات ۶
ماده نوزدهم:	محتوای درخواست ۶
ماده بیستم:	توظیف عضو مسلکی جهت حل منازعه ۷
ماده بیست و یکم:	مکلفیت طرفین جهت تهیه اسناد و مدارک ۷
ماده بیست و دوم:	مکلفیت اشخاص ثالث ۸
ماده بیست و سوم:	مطالعه اسناد و مدارک توسط طرفین ۸
ماده بیست و چهارم:	اعتبار جلسه مصالحه ۸
ماده بیست و پنجم:	مدت رسیدگی به موضوع ۸
ماده بیست و ششم:	شکایت به وزیر عدلیه ۹
ماده بیست و هفتم:	تدویر جلسه ۹
ماده بیست و هشتم:	صدور قرار مبنی بر مصالحه ۹
ماده بیست و نهم:	قطعیت قرار مصالحه ۹
ماده سی ام:	عدم توافق به مصالحه ۱۰
ماده سی و یکم:	مندرجات قرار ۱۰
ماده سی و دوم:	اعتراض به قرار ۱۰

فصل چهارم

احکام نهائی

ماده سی و سوم:	ارسال فیصله جهت تطبیق ۱۱
ماده سی و چهارم:	موارد تخطی ۱۱
ماده سی و پنجم:	موارد جرمی ۱۱
ماده سی و ششم:	تأدیب عضو مسلکی ۱۲

مادۀ سی و هفتم: تعقیب عدلی عضو مسلکی ۱۲

مادۀ سی و هشتم: شرایط استخدام ۱۲

مادۀ سی و نهم: تاریخ انفاذ ۱۲

قانون قضایای دولت

فصل اول

احکام عمومی

مبنی

ماده اول:

این قانون با نظر داشت احکام مواد پنجاه و یکم و یکصد و بیستم قانون اساسی افغانستان، وضع گردیده است.

اهداف

ماده دوم:

اهداف این قانون عبارت اند از:

- ۱- حمایت و حراست از دارائی های عامه.
- ۲- تنظیم امور مربوط به اقامه و دفع دعوی و تعقیب قضائی آن به نمایندگی از دولت در پیشگاه محاکم.
- ۳- تنظیم امور مربوط به حل و فصل منازعات حقوقی بین ادارات مربوط قوای ثلاثه دولت، کمیسیون های مستقل، تصدی ها، شرکت های دولتی و مختلط و شاروالی ها.

دارائی عامه

ماده سوم:

دارائی های عامه به مفهوم این قانون عبارت اند از:

- ۱- اموال منقول و غیر منقول ادارات مربوط قوای ثلاثه دولت، کمیسیون های مستقل، تصدی ها، شرکت های دولتی و مختلط و شاروالی ها.
- ۲- اموال منقول و غیر منقول که برای مصالح و منافع عامه تخصیص داده شده باشد.
- ۳- اموال منقول و غیر منقول که به حکم قانون اموال عامه شناخته شود.

اداره تطبیق کننده

ماده چهارم:

(۱) وزارت عدلیه به حیث حامی دارائی های عامه، مسئول تطبیق احکام این قانون بوده و سایر ادارات مربوط قوای ثلاثه دولت، کمیسیون های مستقل، تصدی ها، شرکت های دولتی و مختلط و شاروالی ها مکلف اند در تطبیق احکام این قانون، با وزارت عدلیه همکاری نمایند.

(۲) به منظور تحقق اهداف مندرج این قانون، اداره قضایای دولت که جزء تشکیل وزارت عدلیه بوده، در مرکز و ولایات فعالیت نموده و در اجراءات خویش احکام قانون را ملاک عمل قرار می دهد.

نام اختصاری

ماده پنجم:

ادارات مربوط قوای ثلاثه دولت، کمیسیون های مستقل، تصدی های، شرکت های دولتی و مختلط و شاروالی ها در این قانون به نام ادارات دولتی یاد می گردند.

تمثیل از ادارات دولتی

ماده ششم:

(۱) اداره قضایای دولت، دعاوی مربوط به دارائی های عامه را بین ادارات دولتی و اشخاص حقیقی و حکمی که دولت در آن به حیث مدعی یا مدعی علیه قرار می گیرد، در پیشگاه محاکم به حیث ممثل ادارات دولتی به پیش می برد.

(۲) اداره قضایای دولت در دعاوی حقوقی بین دولت افغانستان و دول، سازمان ها و شرکت های خارجی به نیابت از دولت در پیشگاه محاکم به اقامه یا دفع دعوی مربوط می پردازد.

(۳) در حالات مندرج فقره (۲) این ماده، وزارت عدلیه می تواند، غرض تعقیب مؤثر دعوی یا دفع آن حسب ضرورت وکیل مدافع استخدام نماید.

وظایف و صلاحیت های اداره قضایای دولت

ماده هفتم:

اداره قضایای دولت دارای وظایف و صلاحیت های ذیل می باشد:

- ۱- اتخاذ تصمیم در مورد دفع تعرض بر دارائی های عامه و استرداد آن ها در حدود احکام قانون.
- ۲- اقامه دعوی علیه اشخاص حقیقی و حکمی در پیشگاه محاکم در مواردیکه دارائی عامه از طرف آنها مورد تعرض قرار گرفته یا تصرف گردیده باشد.
- ۳- دفع دعاوی اشخاص حقیقی و حکمی علیه ادارات دولتی در پیشگاه محاکم.
- ۴- جلب همکاری ادارات دولتی در مورد تشخیص و تثبیت دارائی های عامه.
- ۵- معرفی غاصبین و متعرضین بر دارائی های عامه، غرض تعقیب عدلی به مراجع مربوط.
- ۶- رسیدگی به منازعات حقوقی بین ادارات دولتی در رابطه به دارائی های آنها.
- ۷- مطالبه اسناد، معلومات، دلایل و سایر مدارک مورد نیاز از ادارات دولتی یا سایر اشخاص حقیقی و حکمی در مورد منازعات مربوط.

۸- تقاضای معاینات فنی، تخنیک، تولیدی، محاسبی و امثال آن به مطالبه نظر از اهل خیره به منظور توضیح و تحلیل حقایق مربوط به قضیه.

۹- احضار اشخاصی که در رابطه به قضیه مورد منازعه معلومات و اسناد بدست دارند.

۱۰- دعوت مسئولین ادارات دولتی، غرض رسیدگی به منازعات حقوقی مربوط و یا حین رسیدگی قضایای آنها در محاکم در صورت ضرورت.

۱۱- اطلاع کتبی از تاریخ تدویر جلسه قضائی به اداره دولتی مربوط.

۱۲- صدور قرار در مورد حل منازعات حقوقی بین ادارات دولتی در رابطه به داریی های آنها.

۱۳- انجام سایر وظایفی که در حدود احکام قانون به آن محول می گردد.

فصل دوم

طرز رسیدگی دعاوی بین اداره دولتی و اشخاص حقیقی و حکمی

درخواست رسیدگی مقدماتی

ماده هشتم:

(۱) هرگاه داریی عامه از طرف اشخاص حقیقی یا حکمی مورد تعرض یا ادعا و یا تحت تصرف قرار گیرد، اداره مربوط مکلف است درخواست رسیدگی موضوع را توأم با اسناد، معلومات، دلایل و مدارک اثباتیه آن به اداره قضایای دولت ارائه نماید.

(۲) اداره قضایای دولت مکلف است، بعد از اخذ درخواست مندرج فقره (۱) این ماده یا دریافت اطلاع کتبی مبنی بر تعرض یا ادعا و یا تصرف داریی عامه، اسناد مورد تمسک را از شخص حقیقی یا حکمی مدعی یا متعرض و یا متصرف مطالبه نماید.

(۳) شخص مندرج فقره (۲) این ماده مکلف است اسناد مربوط را از تاریخ مطالبه در خلال مدت (۲۰) روز، به اداره قضایای دولت ارائه نماید.

(۴) هرگاه شخص، اسناد مربوط را در خلال مدت (۲۰) روز ارائه کرده نتواند، اداره قضایای دولت برای بار دوم مدت (۱۰) روز دیگر غرض ارائه اسناد به وی مهلت می دهد.

در صورت ارائه اسناد، اداره قضایای دولت آنرا به اشتراک نماینده با صلاحیت اداره دولتی مربوط بررسی نموده و در مورد به پیشگاه محکمه اقامه دعوی می نماید.

(۵) هرگاه شخص حقیقی یا حکمی در خلال میعاد مندرج فقره (۴) این ماده اسناد مربوط را ارائه کرده نتواند، در این صورت دولت مالک ملک محسوب شده و اداره قضایای دولت قرار استرداد ملکیت را به اداره دولتی ذیربط صادر می نماید.

(۶) شخص حقیقی یا حکمی می تواند در حالت مندرج فقره (۵) این ماده در خلال مدت (۳۰) روز علیه قرار اداره قضایای دولت اعتراض نموده و به پیشگاه محکمه ذیصلاح طبق احکام قانون اقامه دعوی نماید.

(۷) هرگاه شخص حقیقی یا حکمی در خلال مدت (۱۵) روز اسناد مربوط را به محکمه ارائه کرده نتواند، محکمه با نظر داشت قرار اداره قضایای دولت تصمیم اتخاذ و این تصمیم واجب التعمیل می باشد.

مطالبه اسناد از ادارات دولتی

ماده نهم:

هرگاه اداره قضایای دولت تشخیص نماید که داری عامه مورد تعرض یا ادعا و یا تحت تصرف اشخاص حقیقی یا حکمی قرار گرفته یا اطلاع کتبی را در موارد مذکور دریافت نماید، مکلف است از اداره مربوط اسناد، معلومات، دلایل و مدارک را مطالبه نموده و با نظر داشت آن علیه اشخاص مذکور به پیشگاه محکمه اقامه دعوی نماید.

همکاری ادارات دولتی

ماده دهم:

(۱) ادارات دولتی مکلف اند در موارد ذیل با اداره قضایای دولت همکاری نمایند:

۱- ارائه اسناد، معلومات، دلایل و مدارک مطالبه شده.

۲- معرفی نماینده با صلاحیت.

۳- فراهم نمودن زمینه دسترسی عضو مسلکی اداره قضایای دولت به اسناد، معلومات، دلایل و مدارک در شعبات اداره مربوط.

(۲) هرگاه اداره دولتی مطابق احکام این قانون با اداره قضایای دولت همکاری ننماید یا اسناد، معلومات، دلایل و مدارک خلاف واقعیت را ارائه و یا اسناد مدارک را کتمان کند، مامور موظف و سایر مسئولین مربوط مورد تعقیب عدلی قرار می گیرند.

توظیف عضو مسلکی جهت اقامه یا دفع دعوی

ماده یازدهم:

اداره قضایای دولت یک نفر عضو مسلکی مربوط را جهت اقامه دعوی یا دفع دعوی علیه شخص حقیقی یا حکمی در پیشگاه محاکم توظیف می نماید.

اشتراک عضو مسلکی در مراحل رسیدگی

ماده دوازدهم:

(۱) عضو مسلکی موظف مکلف است، اسناد، معلومات، دلایل و مدارک مربوط را جمع آوری و دقیقاً بررسی نموده، حسب احوال صورت دعوی یا دفع دعوی و یا اعتراض را ترتیب و غرض تدقیق به کمیته مربوط ارائه نماید.

(۲) کمیته مندرج فقره (۱) این ماده مکلف است حسب احوال صورت دعوی یا دفع دعوی و یا اعتراض را تحت نظر آمر مربوط بررسی و تدقیق نماید.

صورت دعوی یا دفع دعوی و یا اعتراض در مرکز بعد از تأیید رئیس اداره قضایای دولت و در ولایات بعد از تأیید رئیس عدلیه به محکمه احاله می گردد.

(۳) عضو مسلکی مؤلف مکلف است، در تمام مراحل رسیدگی قضیه در جلسات محکمه اشتراک و از دارائی عامه دفاع نماید.

(۴) نماینده اداره دولتی مربوط مکلف است، در جلسات قضائی محکمه حضور یافته و در ارائه اسناد، معلومات، دلایل و مدارک با عضو مسلکی مؤلف همکاری نماید.

اتخاذ تدابیر احتیاطی

ماده سیزدهم:

اداره قضایای دولت مکلف است در قضایای تحت رسیدگی به منظور حمایت از دارائی عامه از ایجاد تغییر در حالت مدعی بها توسط شخص متعرض یا متصرف الی صدور حکم نهائی محکمه ذیصلاح جلوگیری به عمل آورد. پولیس و سایر مسئولین ادارات دولتی ذیربط مکلف اند در مورد با اداره قضایای دولت همکاری نمایند.

عدم ابراء، اصلاح و قناعت

ماده چهاردهم:

عضو مسلکی مؤلف اداره قضایای دولت نمی تواند، در مراحل دعوی مندرج این فصل به پیشگاه محکمه به نفع اشخاص حقیقی یا حکمی ابراء، اصلاح و یا قناعت نماید.

تجدید نظر بر حکم نهائی محاکم

ماده پانزدهم:

هرگاه حکم نهائی محکمه به ضرر دولت صادر گردد و بعداً، اسناد، معلومات، دلایل و مدارک جدید ظهور نماید، در این صورت وزیر عدلیه مکلف است تجدید نظر را از ستره محکمه مطالبه نماید. مطالبه تجدید نظر تابع مرور زمان نمی باشد.

مرور زمان

ماده شانزدهم:

اقامه دعوی از طرف اداره قضایای دولت در مورد دارائی های عامه تابع مرور زمان قرار نمی گیرد.

فصل سوم

طرز رسیدگی منازعات بین ادارات دولتی

حل و فصل ابتدائی منازعات

ماده هفدهم:

(۱) منازعات حقوقی بین ادارات دولتی در رابطه به داریی های مربوط، ابتدا از طریق مذاکره و مصالحه بین خود آنها حل و فصل می گردد.

(۲) هرگاه ادارات دولتی نتوانند منازعات حقوقی مربوط را از طریق مذاکره و مصالحه بین خود حل و فصل نمایند، در این صورت می توانند درخواست حل آنرا به اداره قضایای دولت ارائه کنند.

رسیدگی منازعات

ماده هجدهم:

(۱) اداره قضایای دولت منازعات حقوقی بین ادارات دولتی را در رابطه به داریی های آنها از طریق مصالحه مورد رسیدگی قرار می دهد.

(۲) اداره قضایای دولت مکلف است، مسئولین ادارات دولتی را در رابطه به منازعات حقوقی مندرج فقره (۱) این ماده در جلسه مصالحه دعوت و قضیه را در حضور آنها در حدود احکام قوانین مورد رسیدگی قرار دهد.

(۳) منازعات حقوقی بین واحد های اداری تحت اثر یک اداره دولتی از حکم مندرج فقره (۱) این ماده مستثنی بوده و توسط مسئولین اداره دولتی مذکور رسیدگی می گردد.

محتوای درخواست

ماده نوزدهم:

(۱) اداره که خواهان حل منازعه باشد (مدعی) همزمان درخواست کتبی رسیدگی قضیه را به اداره قضایای دولت و طرف مقابل (مدعی علیه) ارسال می نماید.

(۲) ورقه درخواست مندرج فقره (۱) این ماده حاوی مطالب ذیل می باشد:

۱- شهرت مکمل، آدرس و شماره تلیفون ادارات ذیربط.

۲- توضیح مشخصات مدعی بها.

۳- تعیین اندازه خساره وارده.

۴- ذکر اسناد، معلومات، دلایل و مدارک.

۵- معرفی نماینده با صلاحیت.

(۳) اداره مندرج فقره (۱) این ماده مکلف است نقل اسناد، معلومات، دلایل و مدارک را ضم درخواست نماید.

(۴) در حالت مندرج فقره (۱) این ماده مدعی علیه مکلف است، با وصول اطلاع، نماینده با صلاحیت خویش را کتباً به اداره قضایای دولت معرفی و اسناد، معلومات، دلایل و مدارک مربوط را نیز رسماً ارسال نماید.

توظیف عضو مسلکی جهت حل منازعه

ماده بیستم:

(۱) اداره قضایای دولت با وصول درخواست مندرج فقره (۱) ماده نهم این قانون، یک نفر عضو مسلکی مربوط را جهت بررسی اسناد، معلومات، دلایل و مدارک طرفین و حل منازعه، مطابق احکام این قانون توظیف می نماید.

(۲) عضو مسلکی مندرج فقره (۱) این ماده دارای وظایف و صلاحیت های ذیل می باشد:

۱- ارسال اطلاعیه در رابطه به موضوع مورد منازعه به طرفین.

۲- مطالبه اسناد، معلومات، دلایل و مدارک از اداره دولتی مدعی و سایر ادارات دولتی ذیربط.

۳- تعیین زمان و مکان رسیدگی به منازعه با ذکر شماره تلیفون مربوط.

۴- استماع اظهارات نمایندگان با صلاحیت طرفین منازعه و درج آن در محضر مربوط.

۵- مطالبه نظر اهل خبره در صورت ضرورت.

مکلفیت طرفین جهت تهیه اسناد و مدارک

ماده بیست و یکم:

(۱) اداره دولتی مدعی و سایر ادارات دولتی ذیربط مکلف اند، اسناد، معلومات، دلایل و مدارک مطالبه شده را حد اکثر در خلال مدت (۲۰) روز به اداره قضایای دولت ارائه نمایند.

(۲) هرگاه اسناد، معلومات، دلایل و مدارک ارائه شده ناقص بوده یا ایجاب معاینات فنی، تخنیکی، تولیدی و محاسبوی یا سروی ملکیت را نماید، در این صورت اداره قضایای دولت می تواند موضوع را غرض رفع نواقص و اكمال معاینات به اداره مربوط اعاده نماید. اداره مذکور مکلف است در خلال مدت حد اکثر (۱۵) روز در زمینه اقدام نموده و اسناد را غرض رسیدگی به اداره قضایای دولت ارائه نماید.

(۳) هرگاه اداره مذکور برفع نواقص اسناد، معلومات، دلایل و مدارک و اكمال نتایج معاینات در زمان معین اقدام نه ورزد و یا نماینده خویش را غرض اشتراک در جلسه رسیده گی اعزام ننماید، اداره قضایای دولت قرار خویش را به ملاحظه اسناد موجود صادر می نماید.

مکلفیت اشخاص ثالث

ماده بیست و دوم:

(۱) هرگاه عضو مسلکی اداره قضایای دولت در جریان رسیدگی تشخیص نماید که اسناد، معلومات، دلایل و مدارک در مورد قضیه ای تحت رسیدگی، نزد شخص ثالث می باشد، می تواند وی را غرض ارائه اسناد و معلومات به حضور یا با ارسال اسناد مکلف نماید، در این صورت شخص ثالث مکلف است مطالبات متذکره را برآورده سازد.

(۲) ورقه تکلیف به حضور حد اقل ده روز قبل از تدویر جلسه مصالحه به شخص ثالث تسلیم داده می شود.

(۳) هرگاه شخص ثالث نتواند مطالبات عضو مسلکی را در خلال مدت مندرج فقره (۲) این ماده برآورده سازد، می تواند وقت اضافی را تقاضا نماید، در این صورت عضو مسلکی الی مدت (۱۰) روز برایش مهلت می دهد.

(۴) هرگاه شخص ثالث با رعایت احکام مندرج این قانون باز هم مطالبات قانونی عضو مسلکی را برآورده نه نماید، توسط پولیس به اداره قضایای دولت احضار می گردد.

مطالعه اسناد و مدارک توسط طرفین

ماده بیست و سوم:

طرفین منازعه حق دارند اسناد، معلومات، دلایل و مدارک یکدیگر را که به اداره قضایای دولت ارائه شده، مطالعه و یا کپی آنرا اخذ نمایند.

اعتبار جلسه مصالحه

ماده بیست و چهارم:

(۱) جلسه مصالحه با رعایت احکام مندرج مواد بیست و یکم، بیست و دوم و بیست و سوم این قانون در صورتی اعتبار دارد که طرفین منازعه در آن اشتراک نموده باشند.

(۲) امر اعطای درجه اول اداره دولتی یا نماینده با صلاحیت وی با ارائه صلاحیت نامه در جلسه مصالحه اشتراک نموده می تواند.

مدت رسیدگی به موضوع

ماده بیست و پنجم:

(۱) عضو مسلکی مؤظف مکلف است در خلال مدت سی روز از تاریخ جمع آوری اسناد، معلومات، دلایل و مدارک، موضوع را مورد مطالعه و بررسی قرار داده و جلسه نهایی رسیدگی را دایر نماید.

(۲) عضو مسلکی مؤظف مکلف است اطلاعیه تدویر جلسه را حد اقل ده روز قبل از تاریخ برگزاری آن، طور کتبی به طرفین منازعه ابلاغ نماید.

(۳) هرگاه عضو مسلکی مؤظف در مدت مندرج فقره (۱) این ماده نتواند جلسه رسیدگی را دایر نماید، می تواند با ذکر دلایل مؤجه، وقت اضافی را در مرکز از رئیس اداره قضایای دولت و در ولایت از آمر مربوط کتباً تقاضا و در این صورت رئیس یا آمر ذیصلاح می تواند با نظر داشت دلایل مؤجه، مدت مندرج فقره (۱) این ماده را تمدید نماید.

شکایت به وزیر عدلیه

ماده بیست و ششم:

(۱) هرگاه در رسیدگی به منازعه بدون دلیل مؤجه تأخیر به عمل آید، هر یک از طرفین می تواند در مرکز به وزیر عدلیه و در ولایات به رئیس عدلیه شکایت نماید.

(۲) وزیر عدلیه یا رئیس عدلیه حسب احوال جهت بررسی موضوع و ارائه گزارش هدایت لازم را به اداره قضایای دولت صادر یا عضو مسلکی دیگری را به این منظور توظیف می نماید.

تدویر جلسه

ماده بیست و هفتم:

(۱) جلسه رسیدگی منازعه تحت ریاست عضو مسلکی مؤظف دایر می گردد.

(۲) عضو مسلکی مندرج فقره (۱) این ماده مکلف است، ادعای طرفین منازعه را استماع نموده و در حضور آنها اسناد، معلومات، دلایل و مدارک ارائه شده را مورد غور و بررسی قرار داده و با بی طرفی کامل در حدود احکام قانون تصمیم اتخاذ نماید.

صدور قرار مبنی بر مصالحه

ماده بیست و هشتم:

(۱) هرگاه منازعه در جلسه استماعیه به رضایت طرفین حل گردد، قرار مصالحه صادر و توسط رئیس جلسه و طرفین امضا می شود.

(۲) عضو مسلکی مکلف است قرار مندرج فقره (۱) این ماده را در مرکز بعد از تأیید رئیس قضایای دولت و در ولایات بعد از تأیید رئیس عدلیه در خلال مدت (۱۵) روز به طرفین ابلاغ نماید.

قطعیت قرار مصالحه

ماده بیست و نهم:

قرار مندرج ماده بیست و هشتم این قانون قطعی بوده، طرفین نمی توانند عین منازعه را غرض رسیدگی مجدد به اداره قضایای دولت یا محکمه ارائه نمایند.

عدم توافق به مصالحه

ماده سی ام:

هرگاه طرفین قضیه در جلسه حاضر ولی به حل منازعه از طریق مصالحه موافق نباشند، عضو مسلکی موظف در مرکز و ولایات، بعد از بررسی اسناد، معلومات، دلایل و مدارک و مباحثه با طرفین قضیه، در مورد قرار مبنی بر حل منازعه را صادر و بعد از تأیید وزیر عدلیه به هر یک از طرفین ابلاغ می نماید.

مندرجات قرار

ماده سی و یکم:

قرار صادره مندرج این فصل حاوی مطالب ذیل می باشد:

- ۱- داشتن نمبر مسلسل.
- ۲- تاریخ و محل صدور.
- ۳- شهرت نمایندگان ادارات ذیربط و اشخاص ثالث عندالاشتراک.
- ۴- موضوع مورد منازعه.
- ۵- دلایل مصالحه.
- ۶- قناعت یا عدم قناعت طرفین.
- ۷- مدت اجراء.
- ۸- سایر مطالبی که ذکر آن در قرار ضروری تشخیص گردد.

اعتراض به قرار

ماده سی و دوم:

- (۱) هرگاه طرفین منازعه به قرار صادره مندرج ماده سی و یکم این قانون قناعت نداشته باشند، می توانند در خلال مدت سی روز بعد از دریافت قرار، طور کتبی اعتراض خویش را به رئیس جمهور ارائه نمایند.
 - (۲) بعد از سپری شدن مدت مندرج فقره (۱) این ماده اعتراض، پذیرفته نمی شود.
 - (۳) رئیس جمهور به منظور بررسی اعتراض، هیئت متشکل از متخصصین و اهل خبره مربوط را تعیین می نماید.
 - (۴) هیئت مندرج فقره (۳) این ماده مکلف است اعتراض را در خلال مدت (۳۰) روز بررسی و از نتیجه به رئیس جمهور گزارش ارائه نماید.
- تصمیم رئیس جمهور در زمینه قطعی و واجب الاجراء می باشد.

فصل چهارم

احکام نهایی

ارسال فیصله جهت تطبیق

ماده سی و سوم:

اداره قضایای دولت مکلف است، حکم نهایی و قطعی محکمه ذیصلاح را جهت تطبیق در خلال مدت (۱۰) روز بعد از مواصلت دوسیه به اداره حقوق ارسال نماید.

موارد تخطی

ماده سی و چهارم:

(۱) موارد ذیل تخطی از احکام این قانون پنداشته می شود:

- ۱- تأخیر در ارائه اسناد، معلومات، دلایل و مدارک تقاضا شده.
 - ۲- سهل انگاری در اجرای قرار و عدم حضور در جلسه رسیدگی منازعه بدون عذر مؤجه.
 - ۳- سهل انگاری در تطبیق فیصله های صادره محاکم.
 - ۴- عدم اجازه دسترسی به اسناد، معلومات، دلایل و مدارک به اعضای مسلکی اداره قضایای دولت.
 - ۵- سایر مواردی که سبب تأخیر در رسیدگی به قضیه گردد.
- (۲) مرتکبین تخطی های مندرج فقره (۱) این ماده حسب احوال به پیشنهاد اداره قضایای دولت توسط اداره مربوط تأدیب می گردند.

موارد جرمی

ماده سی و پنجم:

موارد ذیل جرم پنداشته شده مرتکب آن حسب احوال طبق احکام قانون مورد تعقیب عدلی قرار می گیرد:

- ۱- ارائه اسناد، معلومات، دلایل و مدارک خلاف واقعیت به اداره قضایای دولت یا محاکم.
- ۲- کتمان اسناد، معلومات، دلایل و سایر مدارک یا تزویر در آن.
- ۳- سایر مواردی که سبب اتلاف دارائی عامه گردد.

تأديب عضو مسلکی

ماده سی و هشتم:

هرگاه عضو مسلکی اداره قضایای دولت مرتکب یکی از اعمال ذیل گردد، حسب احوال طبق احکام قانون تأديب می گردد:

۱- سهل انگاری در جمع آوری اسناد، معلومات، دلایل و مدارک ضروری.

۲- عدم رعایت اصل بی طرفی.

۳- تأخیر اجراءات مربوط و تدویر جلسه مصالحه بدون عذر مؤجه.

تعقيب عدلی عضو مسلکی

ماده سی و هفتم:

هرگاه عضو مسلکی اداره قضایای دولت مرتکب یکی از اعمال ذیل گردد، حسب احوال طبق احکام قانون مورد تعقيب عدلی قرار می گیرد:

۱- انجام اجراءات مغایر با احکام این قانون.

۲- کتمان اسناد، معلومات، دلایل و مدارک یا اتلاف آنها.

۳- ارایه اسناد، معلومات، دلایل و مدارک خلاف واقعیت به محکمه.

۴- همکاری و تبنانی با جانب مقابل اداره دولتی.

۵- سایر مواردیکه قانون آنرا جرم پیشبینی نموده باشد.

شرایط استخدام

ماده سی و هشتم:

شخصی به حیث رئیس، آمر و عضو مسلکی اداره قضایای دولت مقرر شده می تواند که علاوه بر شرایط مندرج قانون کارکنان خدمات ملکی، دارای درجه تحصیلی لسانس حقوق یا شرعیات یا بالاتر از آن از مؤسسات تحصیلی داخل یا خارج کشور باشد.

تاریخ انفاذ

ماده سی و نهم:

این قانون از تاریخ نشر در جریده رسمی نافذ می گردد و با انفاذ آن، قانون قضایای امارت منتشره جریده رسمی شماره (۷۸۶) مؤرخ ۲۲ ربیع الثانی سال ۱۴۲۰ هـ.ق ملغی شمرده می شود.